

jektivnímu úsudku badatelovu. To třeba mít na paměti při studiu této důležité publikace.

A. S.

Ostia. Roku 1912 vyšla o Ostii velká monografie Lodovica Paschetta O., colonia Romana. Storia e monumenti (Řím, Tipogr. Vaticana), která velmi podrobně sebrala všechno, co se o Ostii do té doby dalo říci na základě materiálu nalezeného při výkopech i dle starých pramenů. Roku 1914 vydal vědeckého průvodce starou Ostii Dante Vaglieri, jemuž bylo tam svěřeno řízení výkopů (nyní ustanoven je Rob. Paribeni). Asi současně s Vaglierim vydal Paschetto ve sbírce »I monumenti d'Italia« (Řím, J. Frank) menšího průvodce Ostii, cenného pěknými obrázky. Všechna tato díla jsou nyní daleko předstížena novými nálezy, učiněnými od r. 1914; pracovalo se horlivě i za války pomocí zajatců. Objevy byly velmi rychle publikovány v Not. Sc., většinou G. Calzou, přiděleným správě výkopů. Některé ovšem ještě konečného publikování vyčkávají. Z nejdůležitějších (už uveřejněných) jsou stará brána k moři vedoucí; odpovídá svou úrovní a stavbou bráně římské a leží na hlavní cestě nedaleko zbytků obrovského chrámu Vulkánova. Má hodně hluboké základy. Zbořena byla asi v I. stol. po Kr., a tenkrát hlavní cesta byla předlážděna a zvýšena. (Not. Sc. 1914, 426 nn.) — Forum ostijské, zdá se, bylo konečně už také nalezeno, a sice jižně od chrámu Vulkánova, přes cestu. S výkopy započato r. 1920, a všechno nasvědčuje tomu, že opravdu je to ono dávno hledané forum Ostie z doby rozkvětu za císařství. — Důkladně se také změnila tvářnost výkopů mezi chrámem Vulkánovým a t. zv. náměstím cechovním. Toto náměstí jest vlastně rozsáhlý porticus kolem prostranství, na němž stojí chrám Kybelin(?). Jižní strana portiku přiléhá ke scéně divadla, kdežto kolem ostatních tří stran otvíraly se do portiku »scholae«, úřední místnosti jednotlivých živnostenských společenstev ostijských. Podlaha portiku před scholou (někdy i v ní uvnitř) byla mosaiková s příslušnými nápisy i obrazy. Převážná většina se jich zachovala. Po vydání publikací svrchu připomenutých objeveno bylo i severní křídlo portiku a přechod jeho ke křídlům postranním (částečně Not. Sc. 1914, 284 nn.). Ve východním křídle za »naviculari Turritani« (Vaglieri 82) následují naviculari et negotiantes Karalitani, pak obraz štítu s dvěma držadly, kolem něho dva delfíni, pak obraz tří bárek a delfínů s nápisem: N · F (navic)VLARI · SYLLECTI(ni). Rameno západní dříve mělo jen mosaikové obrazy, nápisy chyběly. Nyní jsou i ty: »Codicari de suo« a »navium d(uctores?)«. Přičně severní křídlo má několik velmi zajímavých obrazů na podlahách: loďkový most v proudící řece, nakládání lodi, pak plochy vyzdobené ornamentálně a geometricky. — Přes skupinu budov dále k Vulkánovu chrámu ležících (dům L. Apuleia Marcella, Mithraeum, čtyři chrámky, nymfaeum a j.) přijde se k nově nalezené obrovské sýpce obilní, jež byla odkryta mezi podzimem 1918 a jarem 1919 (první zprávy Not. Sc. 1918, 128 nn.). Je to rozlehlá stavba obdélná s postranným dvorem, do něhož je uprostřed vstavena jiná budova, obklíčená řadou sloupů. Vnitřní i vnější stavba skládá se z řady komor, do nichž bylo nasy-páváno obilí složené s lodí. Aby mu neuškodila vlhkost, byly podlahy dvojité a pod nimi probíhaly větrací kanálky, široké asi jednu ř. stopu. Mezi tímto skladistěm a chrámem Vulkánovým byl blok obytných stavení. Domy, zde objevené, způsobily velké překvapení. O nich ve zvláštním referátu.

V. G.

K transkripci *Seikilovy písně*, uvedené v min. ročn. L. Fil., poznamenávám, že jest nápěv při vzestupném překladu (mém a Panzově) chápati vzestupně, ve smyslu antickém; pak se rhythmické přízvuky nápěvu i textu shodují (i v choriambu). Nemůžeme-li, myslím, býti pochyby, že, uznáváme-li v antické hudbě iktus, směje iambickou melodii chápati i v moderní transkripci jako vzestupnou (s předtaktím).

Kdo ovšem iktu neuznává a chápe diamb jako šestiosminový takt moderní a podle moderní představy jej iktuje (♩ — ♩ —), smí přijímati jen překlad sestupný, tedy Hostinského. To je správné. Ale chtěl-li jsem osvětliti své vývody, musil jsem řeckou melodií chápati v tom smyslu, jaký vyplývá z učení o iktu v antické hudbě, t. j. uznávati v iambech nebo choriambu předpokládané rhythmické ikty (♩ ♩, ♩ ♩ ♩ ♩). Jen pro zjednodušení transkripce jsem neužil předtaktí. Ostatně jsem to ve svém článku vytkl snad docela jasně; jen přirovnání o synkopách není přesné.

F. St.

O sdružení panionském psal *M. O. B. Caspari* v *Journal of Hellenic Studies* XXXV. 1915, str. 173 nn. Článek jeho nebyl mi přístupný, když jsem psal o téže věci své pojednání (*L. F.* XLVII. 1917, str. 201 nn., 308 nn.), seznámil jsem se s ním až loni v Římě. Caspari stojí na stanovisku Wilamowitzově, mnou vyvráceném, že totiž ráz sdružení nebyl kultovní, nýbrž politický. Pouze v tom se uchyluje od Wilamowitz, že nepovažuje za důvod jeho vzniku válku proti Melii, to prý by byl důvod příliš malicherný, nýbrž ionskou snahu výbojnou proti achajskému území. Proto také klade jeho původ o něco výše než Wilamowitz, totiž mezi roky 900—700 př. Kr. V VI. stol. bylo prý sdružení vnitřně reorganisováno, po dobytí Ionie pak rozpuštěno, obnoveno ponejprv Agesilaem, znovu zničeno mírem královským, podruhé pak obnoveno některým z diadochů, snad prý Antigonem. Důvodů přesvědčujících Caspari pro svá odchýlná tvrzení, zejména pro dvojí obnovení ligy, vlastně vůbec nepřináší, jen se toho dohaduje z celkové politické situace. Sveden nesprávnou thesí Wilamowitzovou (pravděpodobnosti její vůbec nezkoumá), položil si Caspari také nesprávnou rovnici, že totiž lonové maloasijské jsou totéž, co sdružení panionské. Tento předpoklad, a pak naprosto nepatrná pozornost, již věnoval kultovní stránce tohoto sdružení, způsobily mu ve výkladu mnoho obtíží a nesnází, ze kterých si pak pomáhá způsobem hodně násilným a strojeným, zejména v otázkách organisace a dějin sdružení. — Jinak není v článku Caspariho, pokud se týče pramenů a zpráv, nic nového, čeho bych nebyl mohl použiti sám.

V. G.

Diederich Fimmen, *Die kretisch-mykenische Kultur*. V Lipsku u Teubnerů, 1921, str. VI + 226; za 52.80 mk. — Roku 1909 (2. 1913) vyšla Fimmenova studie o chronologii kretskomykenské kultury. Nové zpracování této látky, jehož se účastnil i E. Reisinger, učinil Fimmen druhým dílem knihy právě vyšlé. Jako první díl předchází popis území kretskomykenské kultury, jenž je vlastně velmi obšírným soupisem všeho sem patřícího materiálu archaeologického. Z tohoto důvodu a pak pro množství krásných obrázků se tato nová kniha Fimmenova velmi doporučuje, byť vůbec v ní nebylo zmínky o nejdůležitějším problému, totiž o původu, kmenové příslušnosti a vzájemné souvislosti tvůrců a udržovatelů jednotlivých kultur středomořských, o jejichž výtvořech se mluví.

V. G.

Jako Ambrosiolio Monete greche dočkaly se nového vydání *Riccini* (*L. F.* XLVII. 349), tak i jeho numismatická učebnice: *Manuale elementare di numismatica* byla úplně přepracována *Franceskem Gneccchim*. (Milán, U. Hoepli 1915, str. XV a 232 a 40 tabulek, za 7.50 lir). Je to nyní knížka velmi praktická, zpracovaná na moderním základě vědeckém a s použitím všech zkušeností. Poučuje jak o všeobecných zásadách sbírání a úpravy mincí, tak i o typech a úpravě peněz řeckých a římských, s přídavkem o mincích italských a o medailích. Technické zkratky, chronologické rejstříky a bibliografie jsou velmi pečlivě zpracovány. Reprodukce v textu i na tabulkách jsou naprosto dokonalé.

V. G.

Řeckým státním a právním starožitnostem Jiřího Busolta dostává se třetím vydáním zcela nového zpracování. Od